

Dit is een transcript van het journaal van de Zeehond tijdens de Singlehanded 2025. De opdracht dit jaar was Hoorn, Enkhuizen, Medemblik, Trintelhaven, Lemmer, Makkum, Terschelling en Den Helder, en een rondje om de Jacobsruggen, in willekeurige volgorde. Commentaren van mezelf.

18-okt-2025 14:15 Nou, lekker weer om te schrijven. Lekker begonnen - not! Ik had gedacht eerst de zuid te doen, en een eerste blik op de opdracht bevestigde dat. Dacht ik. Toch ging iedereen de andere kant op. Bijna iedereen dan. Maar degenen die met mij mee richting de sluis voeren keerden één voor één om. Meelopers, dacht ik nog. Tot ik de LET OP!!! opmerking¹ las. Volledig overheen gelezen. Zal wel door mijn allergie voor driedubbele leestekens komen. Ah mijn hele plan naar de haaien! Een uur na de start vaar ik weer langs de locatie van het startschip. Nou niet getreurd: uurtje kwijt, geen probleem.

Ok, ik had gedacht: snelle check voor noord-of-zuid gaan: alle havens uit de opdracht omcirkelen op de kaart, klopt het nog: ja. Want het globale plan stond al vast en was solid: eerst de zuid, en dan tegen de klok in de noord. Wind zou draaien van zuidoost naar zuidwest, kleine stukjes doen met weinig wind, lange stukken met meer wind. Praktisch alles zou bezeild zijn. Stevige wind op de Wadden is voor mij geen punt: het is waar ik altijd zeil en mijn boot vaart er wel bij. Maar ja, dat ene stomme regeltje over het hoofd gezien. Voortaan moet ik alle regels afvinken na het begrepen te hebben. Zoals ik ook altijd installatieprocedures voor software regel voor regel afvinkte.

Velen gaan eerst naar de Trintelhaven, maar de wind staat nu Oost dus ik ben al blij als ik om de Rotterdamse hoek kom, en vanaf de Trintelhaven zou dat moeilijker zijn. 14:48 Wind is draaierig. Ik had de automaat op de wind gezet maar dat ging niet, dan zie je je track slingeren. Route volgen werkt ook niet. Kompas ook niet. Er staat nu sowieso te weinig druk op het roer voor de automaat om goed te werken. Noordoost 2 nu. Ik word gek. Oost 3. Toch maar op de wind varen; dan maar een slinging op de track. 15:10 bijna 4 knopen uit negen knopen wind! Niet slecht. Zeilen trimmen is nu nog het meest voldoening gevend. Wat ik na Lemmer ga doen - ik wil er niet aan denken.

Wel aan denken! Dit was de opportunity om een doordacht plan te maken: waar ga je slapen, welke dagen ga je maken. Die keren dat je hem uitvoer, was dat omdat je een end-to-end plan had dat haalbaar was. Je bent dan een man met een plan.

¹] Die Let Op opmerking, overigens, betrof dat je dezelfde sluis heen als terug moest nemen, vanaf het IJsselmeer naar de Wadden resp. Markermeer. Dat is een zeer complicerende factor, maar ook een heel mooie uitdaging.

15:35 Een plan vormt zich. De ankeropdracht, dat ga ik dan doen bij wijze van tijstop. Ik ga er dan bij Kornwerd uit en kom dan via de Doove Balg terug. Nadeel is dat ik dan op het IJsselmeer terug moet kruisen: mijn zwarte scenario met kots herinneringen. Maar goed, dat kan dan altijd nog voordeliger uitpakken.

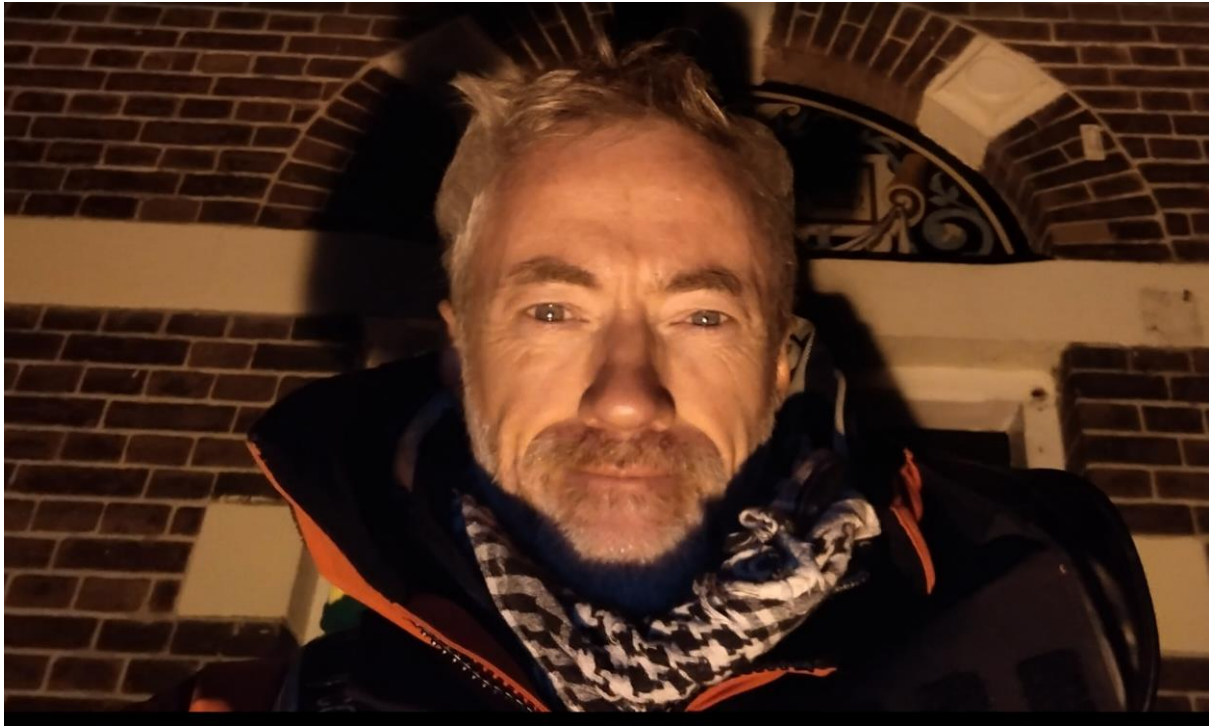
16:30 Lekker gegeten en even gekeken of mijn spinnaker het leuk zou doen als gennaker, dus zonder spiboom op de punt belegd. Maar nee dus - niet op deze koers. Whatsapp staat vol met foto's van bootjes, beetje saai. Alles is ijdelheid. Maar ja, wat ik doe is dat toch ook. Straks krijgen we de zonsondergangen, let maar op.

Ok wat gebeurt hier? Je formuleert hier een plan met een hopeloze opkruisactie erin. Dat plan is verre van optimaal. Je gaat hetzelfde doen als eerder en verwacht dan dat er een andere uitkomst is? Volgens mij is dat precies de definitie van stupiditeit. Maar wacht, waarom zeg je dat je ijdel bent? Kijk, daar heb je het al. Er zat namelijk een briefje bij de opdracht, waarin stond dat jij als l-a-n-g-z-a-m-e boot de sluisregel mocht negeren. Je had dat briefje direct al teruggedaan in de envelop. "No way, dat is me mijn eer te na. Het ging me toch om de uitdaging?" Ja, heel moedig hoor. Je kunt het ook overmoedig noemen. Of hoogmoedig. Kijk mij nou hoe moedig ik ben. Als ik hem uitvaar zonder deze uitzondering te volgen valt mij des te meer eer te beurt. Eerzucht als drijfveer? Mmm, ja toch wel eigenlijk. Maar goed, als je wel als eerste naar de zuid was gegaan dan was je echt de enige geweest op het Markermeer. En dat was ook een heel onaantrekkelijk en asociaal scenario geweest.

18:30 Eten gekookt. Vaar onder de molens, zo ver mogelijk van de dijk, want onder de dijk krimpt de wind en dat is ongunstig als je over bakboord vaart. Voor me zigzagt het hele veld

door de Lemstergeul. Als ik zelf aan de beurt ben om te zigzaggen vertrekken de laatste 3 van het veld. Tergend langzaam gaat het weer. In Lemmer eerste opdracht gemaakt: selfie bij

het sluiswachtershuisje. Ook Tapaitai en Capricorne nog gezien. De Lemstergeul eruit gaat ook weer net zo tergend traag als erin. Voor de zoveelste keer schrijf ik E2 in het log (oost windkracht 2). Pas om 22.00 uur zie ik voor het eerst een 3. Bij het begin van de Steile Bank gaat het melkmeisje erop en zie ik weer snelheden boven de vier knopen.

Ja ja, je bent lekker bezig hoor. Beetje naar je metertjes kijken in plaats van naar het grote plan.

Als ik op de tracker kijk, geloof ik mijn ogen niet! Sommigen zijn al bijna bij Terschelling of Texel! Nog nooit eerder heb ik zoveel achtergelegen op het veld, of had ik de indruk dat ik het veld niet in kon halen door dan maar wat door te halen. Maar goed, dan trekt de wind aan en dat relateert alles weer. De helft moet immers nog naar Lemmer en ik ben daar al geweest. Ha! En ik haal nu 4,8 knopen uit een oost 4 min: staat de Zeehond goed. Wind ruimt naar oostzuidoost en we lopen 5.3! Yeay! Dit wordt te veel drama - ik leg de pen even neer.

23:10 Bij de Steile Bank zit opeens de Sylje achter me. Geen idee waar die zo opeens vandaan komt? Maar goed, twee boten is een race, dus direct het melkmeisje helemaal bijgesteld. Toch loopt hij op me in. Bij het Vrouwenzand draait hij in, mijn AIS-alarm gaat meteen af, en ik krijg ruzie met mijn melkmeisje want die wil natuurlijk niet zonder gezeur de hoek om. Bij Makkum aangekomen gaat de Sylje meteen de sluis in. Slim plan: Makkum is nu niet bezeild maar op de terugweg wel.

03:45 Ik schut naar de Waddenzee en wilde direct het Inschot door om daarachter te ankeren voor de rust. Maar ik heb een foutje gemaakt: Quicktide stond nog ingesteld op een andere boot met minder diepgang. Dus dat wordt uiteindelijk toch een tijstop aan het anker, bovenin het Verversgat. Daarmee is alles gezegd, want het anker krabt, dus dat kan niet als ankerstop gelden en evenmin als rustperiode! Maar toch was dit het einde van het eerste zeilblok.

Kijk nou ben je al de sjaak. Slaapgebrek bovenop hoogmoed. Je had bij de sluis moeten slapen en bij het wakker worden alle voorstaande opties opnieuw af moeten wegen. Nu lig je naar je krabbende anker te kijken.

Dag 2: 07:00 Anker-op zonder motor ging redelijk makkelijk, maar het grootzeil was vervolgens een worsteling om omhoog te krijgen, want zonder vaart valt hij af en als de wind niet goed voorlijk is wil dat zeil niet omhoog. Nog geen goede S.O.P. voor gemaakt. Door het Inschot helemaal op de automaat. Best saai. De stroom loopt aanvankelijk mee, maar gaat

op de Meep tegenstaan. Maar dat maakt niet uit, want er staat genoeg halve wind. Die Slenk mogen ze wel eens een keer recht trekken - wat een gedoe zeg! Om één of andere reden kom ik uit de Slenk met opgerolde fok. Zal wel geflapperd hebben achter het grootzeil. Ik had niet door dat dat de reden was dat het laatste stukje in het Schuitengat zo traag ging. Ik voel me als een zombie dus in de haven haal ik een stempel, rol ik de kooi in en slaap een gat in de dag.

Om 16:30 vertrek ik weer. Photo shoot met de Blue Shadow in het Schuitengat. Ik had drie opties voor Den Helder: over zee, over de Paardenhoek of over Kornwerd. Het werd de

laatste optie, met een twist: niet over Harlingen of het Inschot, maar via het Molenrak. De Paardenhoek opkruisen in het donker had ik geen zin in: smal water en steile banken en was tijd/tijtechnisch niet handig. De Boontjes is mijn nemeses, dus daar blijf ik verre van. Over zee zou het zeven Beaufort met buien worden: ook maar niet. Het opkruisen over de Blauwe Slenk ging zoals de brandweerman zijn spuit hanteert: streng maar eigenlijk zonder vreugde. De Unsa is mijn enige compaan.

Het Molenrak is eigenlijk één groot vlak blubberig wantij, dus daar maak ik lange halen op de automaat. Eenmaal uit het Verversgat wordt het smullen: heerlijk onder de hoge wal van de Afsluitdijk op halve wind, als een mes door de zachte boter. Bij Den Helder was het oppassen geblazen want ik wilde niet weer door de stroom uit het Malzwin voorbij de haven gespoeld worden. Even bepaald wat mijn scherpst bezielde koers was en daarop de eindnadering opgezet met een klapje terug. Volgende keer zo snel mogelijk bepalen, want nu kost het me weer een half uur. Even voor 3:30 loop ik de haven binnen in de beginnende bui. Zittend in de kajuit, voor me uit starend, duurt het even voor ik me herinner wat ik hier ook alweer ging doen. Oh ja, eerst kleren uit, dan slapen.

Nou vooruit, de route is geen slechte keuze geweest. Goed uitgevoerd, niet vreselijk uitputtend geweest. Wel ongezellig. Op de Blue Shadow na dan. Het grappige is dat er op de appgroep best veel reuring was, tussen de zeilbootfoto's door dan. Maar dat komt niet binnen eigenlijk. Ik zit continu aan de woorden van Frits te denken: geniet ervan. Maar geniet ik nu eigenlijk wel?

Dag 3. Heerlijk geslapen en daarna gezellig gekletst op de steiger. Als het onderwerp op eten komt krijg ik instantaan scheurende honger en blijkt het al 12:30 te zijn. Ik krijg van Leon een bak van de lekkerste gehaktballen mee en vertrek om 13:30 tegen het staartje van de eb in. De eerste stuurautomaat zit in de lappenmand en de eerste reserve doet gek. Overgegaan

op tweede reserve en eerste reserve opengemaakt; er blijkt een propje keukenpapier tegen de eindstopschakelaar verkneeld te zitten. Pas na 15:30 gaat de stroom meelopen. Ik word natuurlijk weer ingehaald, maar dat zijn op een gekke manier toch vreugdevolle momenten, waarin je elkaar ziet voor wat je op zijn best waard bent. Of zoiets. Op een gegeven moment ging de boot vanzelf overstag. Ik denk dat het kwam door een neer die de boot van track bracht en doordat de automaat daarvoor wilde corrigeren. Moet niet moeilijk zijn ervoor te zorgen dat de automaat de punt niet door de wind duwt. Ook blijkt nu dat de fok stiekem

uitrolt, de sneaky bastard. Hij glipt door het klemblok heen. Op een te ver uitgerolde fok reageert de automaat met een slingertrack. Ik beleg de inrollijn extra op een kikker.

*Tja, je moest nu wel terug naar
Makkum omdat je daar nog 1 selfie
moest maken. Anders had je nu lekker
door het Visjagersgaatje naar
Medemblik kunnen zeilen.*

17:43 Het was een mooie middag maar het wordt weer frisser. Om maar vooral niet over de wind te zeuren ;-). Ik knabbel maar wat nootjes en een enkel blikje bier bij wijze van happy hour. Hooray! De sluis zal wel weer niet bezeild zijn.

00:20 Nou grappig hoor. Plan was, om niet op te hoeven kruisen, voor de spuisluizen al overstag gaan en te deinzen tot de vloed me voor de sluisingang gespoeld zou hebben, maar het was al ruim na hoogwater dus ik ging helemaal nergens heen! In de buitenhaven van de

sluis blijkt dat mijn navigatie boordlichten het niet doen. En de zekering brandt, eenmaal vervangen, direct weer door. Na de sluis direct aan de wachtsteiger vastgeknoopt, maar de sluiting blijkt ergens in de bekabeling te zitten dus ik moet een noodkabeltje aanleggen. Even wat rondgevraagd bij de havenliggers in de WSV voor nood-navigatieverlichting. Uiteindelijk toch een stukje draad van Martin van de Copper gebruikt, waarvoor dank. 's Nachts kruisen zonder werkende lichten zou mij op eeuwige schande komen te staan, maar ik moet vanavond naar Medemblik anders is het helemaal meer niet bezeild. Toch 3 uur met dat stomme licht bezig geweest en pas 23:45 uitgevaren.

Ja, dit was onverwacht, dit mag overmacht heten. Ik had niet het IJsselmeer op kunnen gaan zonder goeie verlichting en ben ook blij dat ik het niet heb gedaan. Volgend jaar deze hele boel wel eens grondig herzien. Achteraf 0 boten tegengekomen trouwens in het donker.

05:13 Het opkruisen valt vies tegen. Om één of andere reden kruist mijn boot super slecht op het IJsselmeer; iets met rompvorm of -lengte of zo, in relatie tot de korte golfslag. Ja, [oud zeer](#) komt dan weer boven. Ik zou destijds bijna het zeilen ervoor opgegeven hebben totdat ik erachter kwam dat de boot op de Wadden veel beter zeilt en ik de boot in Makkum heb gelegd en ik sindsdien praktisch alleen maar op de Wadden zeil. Kortom, als ik nu bijna 6 uur aan het opkruisen ben en nog niet halverwege ben, zit ik motivationeel goed aan de grond.

Tja, dit zat er al in toen je besloot er bij Kornwerd uit te gaan, eergisteren. Verzin nu nog maar een tackle-back.

Om 06:00 uur zit ik in het 5e rak ter hoogte van Stavoren als de boel boven als een gek staat te klapperen en ik in de regen naar boven moet om een tweede Rif te zetten. De stuurautomaat trekt 6 Beaufort alleen mits de boot goed gereefd is en ik ga niet in de regen met de hand zitten sturen voor god-weet-hoelang-weer, net als in de 2023 editie. Reven gaat prima: volledig gezeerd, want voor het tweede rif moet ik nog steeds bij de mast zijn. Toch, de giek hangt te laag, zwaait te laag door de Kuip - reeflijn niet genoeg doorgezet... Kraanlijn op de lier gezet, giek ver naar boven, bijna als een Friese zak, weer naar boven, rodeorijden naar de mast toe. Maar daarna staat het rif mooi.

Mooie actie hoor, rifje zetten geeft altijd voldoening.

Maar nu is de wind is geruimd naar Zuidwest 6 en Medemblik, nu achter de Kreupel, is verder weg dan ooit. Voor het eerst komt opgeven in mijn gedachten. Dat zijn gevaarlijke gedachten. Ik had zondag tijdens het opkruisen in de Blauwe Slenk ook al last van de vraag waarom ik dit nog doe. Maar toen had ik die gedachten effectief in de achtergrond kunnen drukken. Dat was nieuw dat ik dat kon doen, maar een lichaam is eindig dus vroeg of laat komt die zich toch weer melden.

Dat moment kwam omstreeks 8 uur toen ik even een rustig zeetje moest opzoeken om even rustig te zitten, en Stavoren op de boeg stond te wenken als een vriendelijke duivel en ik willend en wetend mijn ziel andermaal verkocht door daar en dan uit de tocht te stappen. In de stromende regen leg ik aan in de gemeentehaven van Stavoren, sluit de straalkachel aan en val in slaap. Als ik 5 uur later wakker word is het 29 graden Celsius in de kajuit, zijn de kleren droog, ben ik leeg en ga ik maar verzinnen wat ik op de to-do lijst moet zetten om nog beter voorbereid zijn voor het volgende jaar.

Nou goed nog even samenvatten wat ik de volgende keer beter moet doen. Voor mijn boot: niet opkruisen, of aandewindse koersen op het IJsselmeer. Heel simpel. Opkruisen alleen overwegen als je stroom mee hebt op de Wadden.

Dus als eerste naar Lemmer gaan was niet slim, want je bent ruim 5 uur bezig geweest tussen de Rotterdamse Hoek en de Steile Bank. Je had vanaf Makkum langs de Afsluitdijk naar Den Oever moeten gaan, dan had je voorkomen op het IJsselmeer terug te moeten kruisen. Dan had je de langzame-boot-kaart niet eens nodig gehad. Kortom, bij elke stop alle opties her-evalueren. Half uurtje voor nemen, niet gaan haasten. Maar het gekke is dat als je een plan hebt dat je daaraan vast lijkt te willen houden. Ik weet niet waarom, waar die inflexibiliteit vandaan komt? Omdat je jezelf niet wil zien als besluiteloos? Omdat koersvast een hoger-niveau plan nastreven meer waarde zou hebben dan korte-termijn kansen najagen? Het antwoord hierop zal vast breder getrokken kunnen worden dan alleen het zeilen. Kortom, toch weer een waardevolle editie geweest.

Marco Bergman

Interactief: <https://www.fredhen.nl/singlehanded2025/?selectedTrack=Zeehond>

11	Zeehond	Marco Bergman	SH
Start:	18-OCT-2025 12:54		

Gebied	Van	Tot	Duur

Lemmer	18-OCT 20:25	18-OCT 21:16	00:50
Lorentzsluis	19-OCT 03:32	19-OCT 04:00	00:27
Terschelling West	19-OCT 10:55	19-OCT 16:37	05:41
Den Helder	20-OCT 03:20	20-OCT 13:55	10:34
Lorentzsluis	20-OCT 18:49	20-OCT 21:03	02:14
Makkum	20-OCT 21:39	20-OCT 23:34	01:54
Stavoren Oude Haven *	21-OCT 08:51	21-OCT 17:43	08:51

Total stops:	7		
Totaal rusttijd: 30:35 uur			